

Lakialoite 29

Mikko Kuoppa /va-r ym.: Lakialoite laiksi tuloverolain 105 a §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Tuloverotuksen muutokset 1990-luvulla ovat suosineet suurituloisia. Erityisesti suurten pääomatulojen verotus on keventynyt pääomatulojen verouudistuksen sekä yhtiöverotuksen hyvitysjärjestelmän käyttöönoton vuoksi. Suurten palkkatulojen verotusta on keventänyt korkeimpien marginaaliveroprosenttien alentaminen vuosina 1990, 1991 ja 1997. Mitä suuremmat ovat palkkatulot, sitä suurempi on verohelpotuksista seuraava käytettävissä olevien tulojen nousu.

Kun otetaan huomioon myös vuodelle 1999 esitetyt muutokset tuloverotukseen ja vakuutettujen sairausvakuutusmaksuun (HE 12/1998 vp, HE 25/1998 vp ja HE 28/1998 vp), voidaan laskea, että miljoonan markan palkkatuloissa nykyisen hallituksen veroratkaisut alentavat veroja noin 36 000 markalla vuodessa eli 3 000 markalla kuukaudessa. Käytettävissä oleviin tuloihin se merkitsee lähes 9 prosentin nousua.

Keskituloisilla verohelpotuksista syntyvä käytettävissä olevien tulojen nousu jää 4–5 prosenttiin, kun verrataan vuoden 1999 reaalisia veroperusteita vuoden 1995 veroperusteisiin. Pienillä palkkatuloilla verokevennyksen vaikutus on vielä vaatimattomampi.

Ns. tuloloukkupaketin yhteydessä kunnallisverotuksen ansiotulovähennys rajoitettiin työtoloihin, jolloin se ei enää koske sosiaaliturvan tai tulonsiirtojen varassa eläviä kuten työttömiä, opiskelijoita, sairaus- tai vanhempainpäivärahan varassa olevia tai lasten kotihoidon tuen saajia. Käytännössä näin on rajattu hyvin suuri joukko pienituloisia verohelpotusten ulkopuolelle. Voidaan laskea, että tuloluokissa 20 000–40 000 markkaa verotus ei kevene nykyisen hallituksen aikana lainkaan, jos kyse on esim. pitkäaikaisyöttömyydestä, jonka ainoana tulona on peruspäiväraha tai työmarkkinatuki. Peruspäivärahalla tai työmarkkinatuella elävän tulot jäävätkin mainittuun haarukkaan.

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen ulkopuolelle jäävät myös eläketulot. Kun ansiotulovähennystä on korotettu, eläkeläisten suhteellinen asema verotuksessa on heikentynyt.

Vuoden 1997 veropaketissa kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä laajennettiin niin, että vähennyksen vaikutus katoaa vasta varsin suurissa, yli 300 000 markan tuloluokissa. Tätä on vaikea perustella, kun otetaan huomioon, että vähennys kaventaa merkittävästi kuntien veropohjaa.

Hallitus esittää (HE 28/1998 vp), että vuonna 1999 kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä edelleen laajennetaan sen enimmäismäärää korottamalla sekä tuloarvoja väljentämällä. Esitetty muutos johtaa siihen, että vähennyksen vaikutus häviää vasta 361 000 markan vuositulon jälkeen.

Pienipalkkaisille suunnatut verohelpotukset ovat perusteltuja. Nykyisessä tilanteessa, kun julkisen sektorin velkaantumista on käytetty perusteluna mittaville sosiaaliturvan leikkauksille ja julkisten palvelujen heikentämiselle, on sen sijaan vaikea nähdä perustetta hyvätuloisille suunnattaville verohelpotuksille. Mielestämme verohelpotukset pitäisi rajata noin 200 000 markan vuosituloon. Kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen kohdalla tämä voitaisiin toteuttaa hallituksen esityksestä poiketen siten, että vähennystä pienennetään 75 000 markan vuositulon jälkeen 6,5 prosentilla tuloarajan ylitteestä eikä 3 prosentilla. Toisaalta katsomme, että kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen tulisi koskea kaikkia ansiotuloja, siis myös työttömyyspäivärahoja, sairauspäivärahoja ja muita vastaavia tulonsiirtoja.

Koska eläkeläisillä eläketulovähennys täyttää osittain samaa tehtävää, voitaisiin lähteä siitä, että eläketulosta voidaan tehdä ansiotulovähennys siltä osin kuin se on kunnallisverotuksen eläketulovähennystä suurempi. Tällöin eläketulosta ei voisi tehdä päällekkäin kahta vähennystä,

mutta eläkeläisten verotus ei myöskään olisi millään tasolla kireämpi kuin vastaavan suuruisen palkkatulon verotus.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

tuloverolain 105 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 105 a §, sellaisena kuin se on laissa 1126/1996, seuraavasti:

105 a §

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys

Kunnallisverotuksessa verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään kunnallisverotuksen ansiotulovähennys. Vähennys on 20 prosenttia näiden tulojen 15 000 markkaa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 8 600 markkaa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 75 000 markkaa vähennyksen

määrä pienenee 6,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 75 000 markkaa ylittävältä osalta. Eläketulon saajalle vähennyksestä myönnetään vain se osa, joka ylittää kunnallisverotuksen eläketulovähennyksen määrän.

Tätä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 . Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran
vuodelta 1999 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 23 päivänä huhtikuuta 1998

Mikko Kuoppa /va-r

Esko-Juhani Tennilä /va-r

Veijo Puhjo /va-r